

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru — Biohospodárstvo — príspevok k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky a cieľov OSN v oblasti udržateľnosti

(prieskumné stanovisko)

(2018/C 440/07)

Spravodajkyňa: **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Pomocný spravodajca: **Andreas THURNER**

Konzultácia	rakúske predsedníctvo Rady EÚ, 12. februára 2018
Právny základ	článok 302 Zmluvy o fungovaní EÚ prieskumné stanovisko
Rozhodnutie plenárneho zhromaždenia	13. marca 2018
Príslušná sekcia	sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie
Prijaté v sekcii	5. septembra 2018
Prijaté v pléne	19. septembra 2018
Plenárne zasadnutie č.	537
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	180/1/4

1. Závěry a odporúčania

1.1. ESHV sa domnieva, že biohospodárstvo vytvára pridanú hodnotu pre spoločnosť tým, že vyrába, premieňa a využíva biologické prírodné zdroje. Prechod na uhlíkovú neutralitu a obehový systém bude čoraz viac pôsobiť ako hnacia sila biohospodárstva, pretože udržateľné biohospodárstvo má potenciál súčasne vytvárať hospodárske, sociálne a klimatické výhody.

1.2. EHSV zdôrazňuje, že biohospodárstvo prispieva k zmierneniu účinkov zmeny klímy viacerými spôsobmi: sekvestráciou oxidu uhličitého z atmosféry v biomase, skladovaním uhlíka vo výrobkoch z biologického materiálu a nahrádzaním surovín a výrobkov z fosílnych materiálov výrobkami z biologického materiálu.

1.3. Výbor tiež vyzdvihuje, že biohospodárstvo prispieva ku klimatickým, ako aj energetickým cieľom EÚ tým, že nahrádza fosílna palivá bioenergiou vo výrobe elektrickej energie, vykurovaní a chladení a v doprave. Prispieva takisto k energetickej účinnosti a bezpečnosti dodávok energie.

1.4. EHSV je presvedčený, že biohospodárstvo zohráva dôležitú úlohu pri plnení celkových hospodárskych, environmentálnych a sociálnych cieľov, ktoré sa požadujú v Agende OSN 2030 (ciele trvalo udržateľného rozvoja). Úloha biohospodárstva úzko súvisí s cieľmi týkajúcimi sa priemyslu a poľnohospodárstva a s vytváraním pracovných miest v týchto oblastiach.

1.5. Výbor žiada prispôbenie stratégie EÚ pre biohospodárstvo, aby sa v súlade s hospodárskou, environmentálnou a sociálnou udržateľnosťou poskytl tie najpriaznivejšie podmienky pre európske biohospodárstvo s cieľom vytvoriť konkurenčnú výhodu pre EÚ.

1.6. EHSV zdôrazňuje, že tvorcovia politik musia predovšetkým podporovať udržateľnú výrobu a využívanie biomasy v EÚ a zabezpečiť stabilný, spoľahlivý a ucelený rámec pre investície do biohospodárstva prostredníctvom hodnotových reťazcov. Tvorcovia politik by okrem toho mali zvýšiť dopyt po výrobkoch z biologických materiálov prostredníctvom verejného obstarávania a prijať ucelený rámec pre technické a bezpečnostné pravidlá a pravidlá pre poskytovanie štátnej pomoci s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre výrobky z biologických materiálov.

1.7. EHSV sa domnieva, že kľúčový význam pre rozvoj nadčasového biologického hospodárstva majú výskum a inovácie. Treba preto pokračovať v inovačnom úsilí podporovanom stratégiou pre biohospodárstvo vrátane spoločného podniku pre priemyselné odvetvia využívajúce biologické materiály (spoločný podnik BBI).

1.8. Výbor zdôrazňuje, že úloha vzdelávania, poradenských služieb, prenosu vedomostí a odbornej prípravy je kľúčová v snahe zabezpečiť, aby pracovníci a podnikatelia mali potrebné informácie a zručnosti. Ľudia by mali byť náležite informovaní o biohospodárstve a o svojich povinnostiach, aby mohli byť aktívnymi spotrebiteľmi a mohli prijímať rozhodnutia zamerané na udržateľnú spotrebu.

1.9. EHSV zdôrazňuje, že predpokladom pre biohospodárstvo je vhodná infraštruktúra, ktorá si vyžaduje primerané financovanie. Potrebné sú účinné dopravné systémy s cieľom umožniť prístup k surovinám a distribúciu výrobkov na trhoch.

1.10. EHSV odporúča, aby sa EÚ usilovala o vytvorenie celosvetového systému stanovovania cien pre emisie oxidu uhličitého, ktorý by bol neutrálnym a účinným spôsobom podpory biohospodárstva a zapojenia všetkých účastníkov trhu do zmierňovania účinkov zmeny klímy.

1.11. EHSV je presvedčený, že zapojenie občianskej spoločnosti do iniciatív v oblasti biohospodárstva a rozhodovacích procesov má mimoriadny význam. Výbor zdôrazňuje, že je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo uskutočňoval spravodlivo.

1.12. EHSV zdôrazňuje, že udržateľné biohospodárstvo môže byť úspešné len vtedy, ak sa bude uplatňovať medziodvetvový prístup. Preto je potrebná súdržnosť a koordinácia medzi rôznymi politikami a cieľmi EÚ. Taktiež treba zabezpečiť, aby boli opatrenia prijímané na úrovni členských štátov koherentné.

2. Súvislosti

2.1. Rakúske predsedníctvo Rady požiadalo EHSV o vypracovanie prieskumného stanoviska o úlohe biohospodárstva pri plnení cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky a cieľov trvalo udržateľného rozvoja OSN. EHSV okrem toho v súčasnosti pripravuje stanovisko z vlastnej iniciatívy o nových príležitostiach, ktoré ponúka udržateľné a inkluzívne biohospodárstvo pre európsku ekonomiku (CCMI/160).

2.2. Európska komisia zároveň aktualizuje európsku stratégiu pre biohospodárstvo z roku 2012. EHSV monitoruje tento proces a víta úsilie Komisie. Komisia vymedzila biohospodárstvo ako „produkciu obnoviteľných biologických zdrojov a premenu týchto zdrojov a odpadových tokov na produkty s pridanou hodnotou, ako napríklad potraviny, krmivo, produkty z biologických materiálov a bioenergiu“.

2.3. Vo všeobecnosti možno povedať, že biohospodárstvo zahŕňa nahradenie fosílnych palív a surovín energiou a surovinami z biologického materiálu. Biohospodárstvo zahŕňa hospodárske činnosti založené na výrobe, ťažbe, premene a využívaní biologických prírodných zdrojov. Toky odpadu, vedľajšie produkty a zvyšky môžu byť ďalším hlavným zdrojom dodávok surovín.

2.4. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo spolu s rybárstvom zohrávajú zásadnú úlohu pri výrobe biomasy na ďalšie využitie. Široké spektrum odvetví, ako napríklad lesné hospodárstvo, potravinárske, chemické, energetické, textilné a stavebné odvetvia, premieňajú biomasu, vrátane druhotných surovín, na spotrebné komodity alebo medziprodukty určené pre iné oblasti podnikania. Biohospodárstvo je spravidla založené na rozsiahlych hodnotových reťazcoch vrátane dopravy, obchodu a iných služieb súvisiacich s uvedenými činnosťami. Okrem toho sú súčasťou biohospodárstva ekosystémové služby.

2.5. EÚ sa zaviazala znížiť do roku 2030 svoje emisie skleníkových plynov najmenej o 40 % v porovnaní s úrovňou v roku 1990⁽¹⁾, pričom stanovila samostatné ciele a pravidlá pre odvetvia obchodujúce s emisiami a ostatné odvetvia. Navyše využívanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesné hospodárstvo, t. j. odvetvie LULUCF, bolo začlenené do rámca do roku 2030 s požiadavkou, aby toto odvetvie nevytváralo čisté emisie, ale prispelo k zlepšeniu záchytu skleníkových plynov z dlhodobého hľadiska. Odráža sa to v požiadavkách uvedených v článku 4 ods. 1 Parížskej dohody, v ktorom sa žiada, „aby sa v druhej polovici tohto storočia dosiahla rovnováha medzi antropogénnymi emisiami skleníkových plynov zo zdrojov a ich odstraňovaním pomocou záchytov“⁽²⁾.

2.6. V súlade s cieľmi EÚ v oblasti energetiky do roku 2030 by sa energetická účinnosť mala zvýšiť o 32,5 % v porovnaní s prognózami a podiel obnoviteľnej energie na celkovom energetickom mixe by mal byť 32 %, pričom obidve hodnoty sú vyjadrené ako spoločné ciele EÚ, a nie ako ciele členských štátov⁽³⁾.

2.7. Sedemnást cieľov trvalo udržateľného rozvoja OSN pokrýva rôzne aspekty hospodárskych, sociálnych a environmentálnych výziev, ktorým čelí celý svet. Ani jeden z cieľov trvalo udržateľného rozvoja sa osobitne nezaobera biohospodárstvom, to je však prepojené s viacerými z týchto cieľov.

3. Príspevok biohospodárstva k cieľom EÚ v oblasti klímy a energetiky

3.1. Prechod na uhlíkovú neutralitu je obrovskou výzvou a vyžaduje si značné zníženie emisií, ako aj zvýšenie skladovania uhlíka. Trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov z biologických materiálov je v tejto oblasti kľúčovým prvkom.

3.2. Biohospodárstvo prispieva k zmierňovaniu účinkov zmeny klímy prostredníctvom viacerých mechanizmov: sekvestrácie CO₂ z atmosféry v biomase prostredníctvom fotosyntézy, skladovania uhlíka vo výrobkoch z biologického materiálu a nahradenia surovín a výrobkov založených na fosílnych palivách výrobkami z biologického materiálu.

3.2.1. Účinná absorpcia CO₂ si vyžaduje trvalo udržateľný rast biomasy. Aktívne a udržateľné obhospodarovanie lesov a využívanie dreva sú kľúčovými prvkami pri dosahovaní cieľov v oblasti klímy (ako sa zdôrazňuje v stanovisku NAT/655⁽⁴⁾ o dôsledkoch klimateckej a energetickej politiky a stanovisku NAT/696⁽⁵⁾ o spoločnom úsilí a odvetví LULUCF). Jeden m³ dreva zachytáva približne 1 000 kg CO₂. Keďže len rastúca biomasa má schopnosť absorbovať CO₂, je dôležité, aby sa nestanovovali obmedzenia týkajúce sa využívania lesov za predpokladu, že miera ťažby dreva nepresiahne mieru opätovnej výsadby a rastu lesov a dodržiavajú sa postupy trvalo udržateľného obhospodarovania lesov.

3.2.2. Existuje niekoľko druhov výrobkov z biologického materiálu a vyvíjajú sa nové produkty. Takéto produkty sú schopné skladovať uhlík, a udržiavať ho tak mimo atmosféry. Výrobky z dreva s dlhou trvanlivosťou, ako sú budovy a kvalitný nábytok, sú najefektívnejším spôsobom skladovania uhlíka. Pokiaľ sa výrobky z biologického materiálu s kratšou životnosťou recyklujú, ani tie nebudú uvoľňovať svoj obsah uhlíka. Výrobky z biologického materiálu môžu byť navyše na konci svojej životnosti použité ako bioenergia, a môžu tak nahradiť fosílny zdroj energie.

3.3. Bioenergia takisto prispieva k plneniu cieľa EÚ v oblasti energetickej účinnosti. Dobrým príkladom je diaľkové vykurovanie v komunitách a udržateľná priemyselná kombinovaná výroba tepla a elektriny. Keďže budovy spotrebujú značné množstvo energie, popri použitých zdrojoch energie je veľmi dôležitá energetická hospodárnosť budov.

3.4. Rozhodujúcu úlohu pri plnení cieľov v oblasti klímy zohráva doprava. Vzhľadom na odlišné potreby a charakteristiky rôznych druhov dopravy (ako sa uvádzajú vo viacerých stanoviskách EHSV, napr. v stanovisku TEN/609⁽⁶⁾ o dekarbonizácii dopravy) sú preto potrebné všetky druhy opatrení, ktoré pomáhajú znižovať emisie skleníkových plynov.

⁽¹⁾ Pozri rámec politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030: https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030_sk.

⁽²⁾ Pozri článok 4 ods. 1 Parížskej dohody: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:22016A1019(01)).

⁽³⁾ Pozri vyhlásenie Európskej komisie z 19. júna 2018: http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-18-3997_en.htm.

⁽⁴⁾ Pozri stanovisko NAT/655 na tému *Dôsledky klimateckej a energetickej politiky v poľnom a lesnom hospodárstve* (Ú. v. EÚ C 291, 4.9.2015, s. 1).

⁽⁵⁾ Pozri stanovisko NAT/696 na tému *Spoločné úsilie 2030 a využívanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva (LULUCF)* (Ú. v. EÚ C 75, 10.3.2017, s. 103).

⁽⁶⁾ Pozri stanovisko TEN/609 na tému *Dekarbonizácia dopravy* (Ú. v. EÚ C 173, 31.5.2017, s. 55).

3.4.1. Elektrifikácia dopravy má zjavne narastajúcu tendenciu. Na to, aby mala elektrická energia na klímu pozitívny vplyv, musí sa vyrábať z energetických zdrojov s nízkymi emisiami skleníkových plynov vrátane využívania zdrojov energie z biologických materiálov.

3.4.2. Fosílna palivá v doprave sa čiastočne nahrádzajú udržateľnými biopalivami. Napriek narastajúcej elektrifikácii osobných automobilov zostávajú letecká a lodná doprava, ako aj ťažké stroje cestnej dopravy a necestné stroje vo veľkej miere závislé od pohonných hmôt. V tomto ohľade sú pokrokové biopalivá obzvlášť sľubné.

3.5. Okrem toho, že využívanie bioenergie má výhody z hľadiska klímy, prispieva tiež k dostupnosti energie a bezpečnosti jej dodávok. Ak bude táto bioenergia riadená správne, bude zohrávať významnú úlohu pri plnení základných cieľov stanovených v európskej energetickej politike.

4. Príspevok biohospodárstva k cieľom trvalo udržateľného rozvoja

4.1. Ciele trvalo udržateľného rozvoja nás nabádajú zhodnotiť úlohu biohospodárstva nielen z hľadiska klímy a energie, ale aj z celkového ekonomického, sociálneho a environmentálneho hľadiska, pričom treba zohľadniť dlhodobý celkový výhľad. Vzhľadom na širokú perspektívu biohospodárstva existuje vzájomné prepojenie medzi ním a takmer všetkými 17 cieľmi trvalo udržateľného rozvoja. Biohospodárstvo však prispieva najmä k týmto cieľom trvalo udržateľného rozvoja: 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 a 15.

4.2. Biohospodárstvo má potenciál vytvárať hospodársky rast a pracovné miesta nielen v mestských, ale aj vo vidieckych oblastiach. Preto má významnú úlohu pri plnení cieľa trvalo udržateľného rozvoja č. 1 (ukončiť chudobu).

4.3. Cieľom trvalo udržateľného rozvoja č. 2 je ukončiť hlad. Biomasa je obmedzeným zdrojom a medzi výrobou potravín, krmív a vlákien existujú vzájomné prepojenia. Potrebný je zodpovedný prístup k udržateľnému biohospodárstvu s cieľom umožniť dostatočnú produkciu na rôzne účely – pričom prioritou je dostupnosť potravín – a zaistiť zdravé ekosystémy. Zásady efektívneho využívania zdrojov a obehovosti, ako aj preorientovanie sa na stravu zloženú z väčšieho podielu zeleniny sú spôsoby, ako možno dosiahnuť tieto ciele.

4.4. Udržateľné biohospodárstvo prispieva k plneniu cieľa trvalo udržateľného rozvoja č. 6 (čistá voda a hygiena), napríklad prostredníctvom udržiavania zdravých ekosystémov, ktoré sú základným predpokladom pre čistú vodu.

4.5. Cieľ trvalo udržateľného rozvoja č. 7 (dostupná a čistá energia) tvorí základ biohospodárstva. Využívanie vedľajších a odpadových tokov zaisťuje čistú energiu a znižuje závislosť od fosílnych zdrojov energie.

4.6. Biohospodárstvo ako celok zohráva dôležitú úlohu pri zlepšovaní hospodárskych a sociálnych cieľov. Zohráva významnú úlohu pri plnení cieľa trvalo udržateľného rozvoja č. 8 (dôstojná práca a ekonomický rast). Biohospodárstvo EÚ môže okrem toho pomôcť podstatne znížiť závislosť od dovozu fosílnych komodít a súčasne posilniť domácu pridanú hodnotu a podporiť miestne hodnotové reťazce.

4.7. V rámci cieľa trvalo udržateľného rozvoja č. 9 sa požaduje podstatne zvýšiť podiel priemyslu na zamestnaní a hrubom domácom produkte, ako aj modernizovať priemysel tak, aby bol udržateľný, so zvýšenou efektivitou využívania zdrojov a lepším prijímaním čistých a ekologických technológií a priemyselných procesov. Biohospodárstvo je úzko prepojené so všetkými týmito cieľmi a trvalo udržateľné využívanie biomasy môže posilniť vedúce postavenie EÚ v oblasti priemyslu. Má takisto veľký potenciál podporovať rast MSP a integrovať ich do hodnotových reťazcov.

4.8. Biohospodárstvo môže zohrávať dôležitú úlohu pri plnení cieľa trvalo udržateľného rozvoja č. 11 (udržateľné mestá a komunity). Koncepcia klimaticky inteligentných miest ⁽⁷⁾ a dobrých podmienok v mestských oblastiach ide ruka v ruku s riešeniami poskytovanými biohospodárstvom (napr. drevostavby alebo doprava s nízkymi emisiami a diaľkové vykurovanie).

4.9. Biohospodárstvo má dobré predpoklady na to, aby mohlo prispieť k cieľu trvalo udržateľného rozvoja č. 12 (zodpovedná spotreba a výroba). Optimalizáciou využívania surovín, aplikovaním ekodizajnu a výrobou recyklovateľných výrobkov s dlhou životnosťou zohráva biohospodárstvo významnú úlohu v prechode na obehové hospodárstvo. Zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov sa však považuje za dôležitú podmienku pre informované zodpovedné modely spotreby a podporuje trvalo udržateľnú výrobu.

(7) <http://www.climatesmartcities.org/>

4.10. Biohospodárstvo môže významne prispieť k zmierneniu globálnej zmeny klímy, ako sa požaduje v ciele trvalo udržateľného rozvoja č. 13 (ochrana klímy) a ako už bolo uvedené v kapitole 3. Okrem opatrení na domácej pôde môže mať EÚ pozoruhodný globálny vplyv prostredníctvom exportu výrobkov z biologického materiálu, klimatických riešení a odborných znalostí.

4.11. Biohospodárstvo má takisto vplyv na cieľ trvalo udržateľného rozvoja č. 14 (život pod vodou) a č. 15 (život na pevnine). Zodpovedné, účinné a udržateľné využívanie prírodných zdrojov preto musí byť základom biohospodárstva.

5. Predpoklady rozvoja biohospodárstva

5.1. Aj keď biohospodárstvo v mnohých ohľadoch prispieva k plneniu cieľov v oblasti klímy a energie a cieľov trvalo udržateľného rozvoja, na to, aby sa mohli dosiahnuť, sú potrebné priaznivé podmienky. Ciele trvalo udržateľného rozvoja na jednej strane podporujú a zlepšujú podmienky potrebné na rozvoj biohospodárstva, zatiaľ čo na druhej strane niektoré ciele trvalo udržateľného rozvoja ukládajú požiadavky, ktoré musí biohospodárstvo splniť.

5.2. Stratégia EÚ pre biohospodárstvo sa musí prispôsobiť novým trhom, aby v súlade s hospodárskou, environmentálnou a sociálnou udržateľnosťou, poskytovala najpriaznivejšie podmienky pre európske biohospodárstvo, ktoré sa rýchlo vyvíja a rozširuje.

5.3. Tvorcovia politiky musia najmä podporovať udržateľnú výrobu biomasy a mobilizáciu v EÚ a politiky EÚ v oblasti rozvoja vidieka by mali poskytovať dostatočnú podporu s cieľom zabezpečiť rozvoj vidieckych podnikov. Tvorcovia politiky musia tiež zabezpečiť stabilný, spoľahlivý a ucelený rámec pre investície do biohospodárstva prostredníctvom hodnotových reťazcov.

5.4. Tvorcovia politiky by mali prijať ucelený rámec pre technické a bezpečnostné pravidlá a pravidlá pre poskytovanie štátnej pomoci s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre výrobky z biologických materiálov. Verejný sektor zohráva takisto dôležitú úlohu pri vytváraní dopytu po výrobkoch z biologického materiálu prostredníctvom verejného obstarávania. Iniciatívy ako „Európsky týždeň biohospodárstva“ by mohli pomôcť podporiť dopyt na trhu a vzájomné obohacovanie rôznych projektov.

5.5. Výskum a inovácie sú kľúčové na rozvoj nadčasového biohospodárstva, ktoré by pre EÚ mohlo predstavovať konkurenčnú výhodu. Malo by sa to vziať do úvahy vzhľadom na obrovský potenciál nových druhov biovýrobkov z tradičných potravinových a vláknových výrobkov, ako aj nových druhov stavebných a obalových materiálov, či textilných a biochemických výrobkov a plastov. To isté platí aj pre potenciál šľachtenia rastlín a rôznych látok ako surovín pre biovýrobky (napr. lignocelulóza, rastlinný olej, škrob, cukor, proteín).

5.6. Treba preto pokračovať v inovačnom úsilí podporovanom stratégiou EÚ pre biohospodárstvo vrátane spoločného podniku pre priemyselné odvetvia využívajúce biologické materiály⁽⁸⁾. Vedomostné centrum pre biohospodárstvo⁽⁹⁾ by takisto malo zohrávať dôležitú úlohu pri podpore využívania poznatkov s cieľom pomôcť rozvíjať biohospodárstvo. Iniciatívy a programy v rámci výskumu a inovácií by navyše mali byť atraktívnejšie pre podniky.

5.7. Úloha vzdelávania, poradenských služieb, prenosu vedomostí a odbornej prípravy má kľúčový význam na to, aby sa zaistilo, že pracovníci a podnikatelia budú mať potrebné informácie a zručnosti, čo povedie k zvýšeniu udržateľnosti súčasného podnikania a k využívaniu nových príležitostí v oblasti biohospodárstva.

5.8. Ľudia by mali byť zároveň náležite informovaní o biohospodárstve a o svojich povinnostiach, aby mohli byť aktívnymi spotrebiteľmi a mohli prijímať rozhodnutia zamerané na udržateľnú spotrebu, pričom treba zohľadniť rôznu úroveň ochoty ľudí všetkých vekových skupín prispôsobiť sa a realizovať zmenu. Na tento účel by sa mali organizovať informačné kampane posilňujúce dôveru spotrebiteľov v biohospodárstvo a výrobky z biologického materiálu.

⁽⁸⁾ <https://www.bbi-europe.eu>

⁽⁹⁾ <https://biobs.jrc.ec.europa.eu>

5.9. Prístup k surovinám je jedným zo základných predpokladov pre biohospodárstvo. V záujme podpory dostupnosti a využívania biomasy je preto potrebné vhodné podnikateľské prostredie pre poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. Udržateľné obhospodarovanie lesov, pôdy a morských zdrojov, ktoré sa požaduje v cieľoch trvalo udržateľného rozvoja č. 14 a 15, zásadným spôsobom prispieva k bezpečnosti dodávok surovín. V tejto súvislosti by sa mal uznať a podporovať existujúci legislatívny a nelegislatívny rámec pre udržateľné a obnoviteľné suroviny v EÚ. Narastajúce využívanie vedľajších tokov a zvyškového materiálu ako surovín na nové použitie takisto pomáha zabezpečiť dostupnosť biomasy. V prípade štruktúr malého rozsahu môžu zohrávať dôležitú úlohu družstvá alebo organizácie výrobcov.

5.10. Náležitá fyzická infraštruktúra je ďalším základným predpokladom pre biohospodárstvo a na tento účel je potrebné primerané financovanie infraštruktúry v oblasti energetiky, dopravy a v digitálnej oblasti. Kľúčový význam majú účinné dopravné systémy umožňujúce prístup k surovinám a distribúciu výrobkov na trhoch.

5.11. Pokiaľ ide o svetové trhy, biohospodárstvo je úzko prepojené s cieľom trvalo udržateľného rozvoja č. 17, ktorý je zameraný na posilnenie prostriedkov globálneho partnerstva pre trvalo udržateľný rozvoj. Tento cieľ vyzýva na podporu univerzálneho, otvoreného, nediskriminačného a spravodlivého multilaterálneho obchodného systému v rámci WTO založeného na pravidlách. Je to dôležité pre obchod, pokiaľ ide o poľnohospodárske, ako aj priemyselné výrobky biohospodárstva. Medzitým by sa mal podporiť regionálny rozvoj a mala by sa posilniť spolupráca v rámci regionálnych hodnotových reťazcov.

5.12. S cieľom stimulovať rozvoj biohospodárstva neutrálnym spôsobom by sa EÚ mala usilovať o vytvorenie globálneho systému stanovovania cien pre emisie oxidu uhličitého, ktorý by zohľadnil všetkých hráčov na trhu a poskytol rovnaké podmienky.

5.13. Zapojenie občianskej spoločnosti do štruktúr biohospodárskych iniciatív a rozhodovacích procesov je mimoriadne dôležité na posilnenie spolupráce medzi rôznymi aktérmi v spoločnosti a na zvyšovanie povedomia verejnosti o udržateľnom biohospodárstve.

5.14. Zatiaľ čo prechod na nízkouhlíkové a obehové hospodárstvo je obrovskou výzvou a znamená hlboké štrukturálne zmeny týkajúce sa príslušných pracovných miest, je dôležité zabezpečiť, aby sa uskutočnil spravodlivým spôsobom.

5.15. Udržateľné biohospodárstvo môže byť úspešné len vtedy, ak sa bude uplatňovať medziodvetvový prístup. Preto je potrebná súdržnosť a koordinácia medzi jednotlivými politikami a cieľmi EÚ, najmä pokiaľ ide o klímu, životné prostredie, potraviny, poľnohospodárstvo, lesníctvo, priemysel, energiu, obehové hospodárstvo a výskum a inováciu. Na tento účel by mala byť s podporou predsedu Komisie zriadená skupina viacerých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre udržateľné biohospodárstvo.

5.16. Pokrok pri plnení cieľov trvalo udržateľného rozvoja sa meria a monitoruje pomocou 232 ukazovateľov. Medzi ne patria ukazovatele týkajúce sa klímy a energie, ale neexistujú žiadne konkrétne ukazovatele týkajúce sa biohospodárstva. Komisia by preto mala vypracovať najvhodnejšie ukazovatele, aby získala realistický a informatívny obraz o vývoji biohospodárstva EÚ.

V Bruseli 19. septembra 2018

Prededa
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Luca JAHIER
